

Наталія САВЕТЧУК

ORCID: 0000-0002-9449-5002

Вікторія ПИТЛЬОВАНА

ORCID: 0009-0004-2721-3134

ПОНЯТТЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЮРИСТА: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

УДК 008:111.852]347.96

Постановка проблеми. Актуальність теми наукової статті полягає в тому, що побудова та розквіт правової демократичної держави, безумовно, залежить від юристів-фахівців не тільки з професійної точки зору, але й від їх моральної та внутрішньої культури.

Естетичне ставлення людини до всього, що її оточує, породжує у неї здатність захоплюватись красою будь-якого явища, результатами творчості та, звісно, відчувати естетичну насолоду від самого процесу діяльності. Естетика, як розуміння краси і гармонії, потрібна не тільки митцю чи творчій людині, а й будь-якому фахівцю, в тому числі і юристу. Правники повинні вбачати красу в усіх суспільних явищах, певну досконалість і гармонію, повинні вміти реалізувати їх у закони та саме життя.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій. Поняття естетичної культури юриста та її значення у правничій практичній діяльності активно обговорюється вітчизняними науковцями, проте серед фахівців права воно досліджено ще не достатньо ґрунтовно. В українській науковій юридичній літературі проблеми естетичної культури юриста досліджували такі вчені, як: С.С. Сливка, А. С. Романова, Є. В. Бурлай, Є. С. Мануйлов, Л.В. Теліженко, О.Р. Савайда, В. Д. Ткаченко, О. Ф. Гук, О.К.Бурова та інші.

Метою дослідження є аналіз особливостей естетичної культури юриста та її значення для професії правника.

Виклад основного матеріалу. Сучасне громадянське суспільство має свою систему естетичних цінностей, способів їх створення та засвоєння людиною, а це, в свою чергу, формує в людині відчуття краси, цілісності і гармонійності як культурної особистості. Кожній людині притаманні різні види культур, які впливають на її всебічний розвиток, але саме естетична культура допомагає їй дивитися на світ через призму законів краси, гармонії та досконалості. Саме естетична культура наповнює життя людини позитивними емоціями, вчить цінувати прекрасне, зобов'язує відповідально і справедливо ставитись до власних дій та вчинків. Тому естетично вихована людина повинна дотримуватися цих принципів в усіх сферах життєдіяльності, і у професійній також [17, с. 831]. Проте слід зазначити, що у науковій літературі ще не достатньо приділено уваги впливу естетичних цінностей на певні види професійної діяльності, в тому числі і юридичної.

Варто підкреслити, що естетика – це філософська наука, що «вивчає природу естетичної свідомості (діяльності людини і суспільства, буття), наука про прекрасне» [5, с.34]. Звідси випливає, що поняття «естетична культура» є філософською категорією, проте, коли розглядати естетичну культуру правника, то це вже сфера юриспруденції. Краса як основний компонент змісту естетики є доволі складним поняттям. Під красою розуміють не тільки ті надбання людства, що мають певну естетичну цінність, а і внутрішню гармонію особистості зі світом та із собою. Краса визначається змістом речей та явищ у практичному житті людини.

Як зазначає А. Левчук, «естетична культура особи виражає якісну та кількісну характеристику її естетичного розвитку, міру освоєння окремим індивідом вищих естетичних цінностей суспільства, розвиток усіх властивостей особи» [7, с.67]. Поняття естетичної культури охоплює результати виховання та розвитку особистості; суть її проявляється в інтелектуальній та трудовій діяльності, у фізичній досконалості особи. Тобто, як зазначає О. Ф. Гук, естетична культура – це такий стан людини, коли вона демонструє доброзичливу поведінку, сумлінну працю, намагається жити за законами краси, коли тільки прекрасне стає сенсом її життєдіяльності та взаєморозуміння з іншими людьми тощо [4].

Тому можна виділити такі основні структурні елементи естетичної культури особи, а саме: естетичну свідомість, естетичні потреби та естетичну діяльність.

На сьогодні професія юриста є дуже престижною і затребуваною. Проте правник повинен бути обізнаним не тільки в сфері юриспруденції, а він повинен бути розвинутим всесторонньо, повинен бути гармонійною особистістю, яка відчуває межу прекрасного і потворного тощо.

У юридичній професії реалізується почуттєве розуміння правником естетичної культури суспільства, його професійна правосвідомість під час вирішення ним правових ситуацій. Тому під естетичною культурою юриста розуміють систему «естетичних почуттів, знань та навичок правника, що виражають ступінь оволодіння ним сформованих у суспільстві законів краси і гармонії та належним чином виявляються в його поведінці під час виконання професійних повноважень» [15, с.202]. Поняття «естетична культура юриста» тісно пов'язане з естетичною культурою особи, тільки має специфічне доповнення щодо особливостей професійної діяльності.

З впевненістю можна констатувати, якщо юрист отримує моральне задоволення від своєї професійної діяльності, то в нього виникає гармонія між почуттям службового обов'язку та внутрішнім переконанням. Звичайно, естетична складова присутня в усіх формах правової реальності, тобто і в усних промовах, і в письмових документах, і в юридичній техніці, і в справедливості закону тощо [1, с. 207].

Можна вважати, що основними засадами естетичної культури юриста є юридична гармонія, феномен творчої волі, юридична алегоричність, професійна мажорність, службовий дизайн [14, с.60]. Інші вчені до засад естетичної культури правника відносять естетичну свідомість, естетично-правове мислення, естетичну діяльність тощо [6, с.227].

Основним ядром естетичної культури юриста є усвідомлення ним правильного вибору професії та захоплення нею; отримання задоволення від того, що між внутрішнім світом правника та обраною професією немає порушень, оскільки його покликання

– допомагати людям. Таке сприйняття юристом своєї професії вказує на наявність у нього внутрішньої гармонії, що вважається красою людини. На думку С. С. Сливки, у «буденному бутті людини краса збігається з доцільністю; красивою є та людина, що тілесно і морально служить самозбереженню» [16, с.199]. У даному контексті йдеться про своєрідну красу зовнішності людини та її вчинків, тобто це гармонія зовнішності і внутрішнього світу людини.

Варто відзначити, що за наявності високого рівня естетичної культури юриста відбувається не тільки професійне зростання правника, але і його духовний розвиток, що неможливе без стану внутрішньої гармонії та задоволення від власної професії. Саме духовність викликає у юриста відчуття відповідальності за кожне прийняте ним рішення, що може вплинути на долю інших людей, саме духовність породжує здатність до співпереживання та здатність побачити у кожному правовому явищі красу.

Звідси, під естетичною культурою юриста розуміють його особисте ставлення до себе та своєї професійної діяльності з відповідними внутрішніми вимогами, а саме: захоплення своєю професією і моральним задоволенням від неї; престижем і затребуваністю юридичної професії та якісним станом правопорядку і законності, де права і свободи людини є найвищими соціальними цінностями, а діяльність правника направлена на їх реалізацію та захист [7, с. 71]. Тому, коли юрист спостерігає недосконалість чинної правової системи, саме його естетична культура повинна бути сигналом для прояву професійно-творчої ініціативи, для вироблення активної життєвої позиції як правника, щоб донести до всього суспільства ідею правової справедливості. Отож сутність естетичної культури юриста полягає в її тісному зв'язку з професією та особистісному ставленні до службової діяльності.

С. С. Сливка зазначає, що естетична культура юриста є «ступенем почуттєвого впливу діалогу мистецтва і законів краси у правовій естетиці на формування професійної правосвідомості фахівця-юриста з метою пізнання правових явищ» [16, с. 201].

І. В. Бризгалов доводить, що естетична культура юриста полягає у розумінні та сприйнятті юристом правил зовнішньої гармонії

своїєї професійної діяльності, реалізація цих правил на практиці для того, щоб ефективно вирішувати юридичні завдання та проблеми [19, с.46]. Вчений В. Д. Ткаченко вважає, що естетична культура правника є складною системою, яка виражає його естетичну вихованість, уявлення про прекрасне, поведінку за законами краси, здатність бачити красу. Естетична культура юриста проявляється у манерах одягатись, спілкуватись, у дотриманні вимог службового етикету, у мовній культурі тощо [18, с.213]. Так, В. Д. Гапотій під естетичною культурою юриста розуміє «результат його естетичного виховання, покликаною забезпечити всебічне збагачення духовного світу; свідомого ставлення до громадянського обов'язку і службового етикету; розвиненого почуття прекрасного, що допомагає сприйняттю і виконанню норм і правил естетики юридичної діяльності...» [3, с.98]. Звичайно, в даному контексті слід додати, що дуже багато чинників впливають на естетичну культуру юриста, а саме: явища навколишньої дійсності; професіоналізм та специфіка діяльності юриста; внутрішня і зовнішня естетична культура колег і клієнтів; твори мистецтва, якими цікавиться юрист, і які викликають відповідні позитивні емоційні настрої тощо. В цьому зв'язку слід підкреслити, що мистецтво є провідним компонентом естетичної культури юриста, оскільки воно створює особливий духовний світ людини – світ краси та емоцій.

Загалом, слід підкреслити, що основа формування естетичної культури відбувається у навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи і доповнюється активною естетичною самоосвітою. Основними формами естетичного виховання можуть бути такі: організація гурткової роботи, зустрічі з діячами мистецтв, залучення до художньої самодіяльності тощо. Проте формування відчуття естетичної гармонії правника починається під час навчання у вищому навчальному закладі, де вже панує уявлення про обрану професію, вимальовується модель фахівця-юриста, а вже пізніше на практиці правник отримує естетичне задоволення від власної професійної діяльності [6, с.16]. Тому дуже важливим є відчуття правильно обраного фаху та усвідомлення гармонії між внутрішнім світом, своїми переконаннями та зовнішнім виразом юридичної діяльності.

Отож у вищих юридичних навчальних закладах дуже важливим є сутність естетичного виховання, яка полягає у формуванні певного естетичного ставлення майбутнього правника до дійсності, виробленні здатності розуміти та створювати красу в усіх сферах життєдіяльності та юридичній практиці. Проте завдання естетичного виховання не можна відокремлювати від інших сторін формування особистості майбутнього юриста-фахівця, тому що таке виховання є складовим елементом формування духовного багатства особи, а загалом і його естетичної культури. Звідси, можна виокремити завдання естетичного виховання у вищих навчальних юридичних закладах, а саме: розвиток задатків майбутніх правників до естетичного сприйняття та творчості; формування естетичних смаків, естетичних цінностей та естетичних ідеалів; вироблення естетичного ставлення до майбутньої професії, яке розкриватиметься через естетику людських взаємин; розвиток за допомогою основних видів мистецтва таких необхідних професійних здібностей як: спостережливість, уява, пам'ять, доброзичливість тощо; розвиток у юристів талантів у галузі різноманітних видах художньої творчості та інші [8, с.186].

Зазвичай, естетична культура юриста формується у процесі спілкування, бо під час спілкування у особи проявляються особистісні та професійні здібності. Тому основним фактором формування естетичної культури юриста вважають його естетичне ставлення до оточуючого світу та вироблення власної рольової поведінки у соціумі. Також важливим фактором є формування естетико-правової моралі та пріоритет норм природного права у процесі становлення особи правника, оскільки юридична діяльність має багато спокус, що можуть призвести до його професійної деформації та до ігнорування естетико-правових цінностей [12]

Естетична культури юриста має певну структуру, проте у науковій літературі є різні підходи до її елементів. Так, А. Романова зазначає, що естетична культура юриста тісно пов'язана з його професійною діяльністю, оскільки остання базується на законах добра, на розумінні внутрішньої сутності людини, на пошуку чогось все-таки позитивного у негативних проявах людської пове-

дінки, у розумінні найзатятіших злочинців та віднайдення в їхніх душах хоч мізерної людяності, у виробленні професійного імунітету, який надзвичайно важливий при контакті з правопорушниками. Вчена до структурних елементів естетичної культури юриста відносить наступні: естетику спілкування, культуру мови, естетичний світогляд тощо [11, с. 99]. Інші науковці до складових елементів естетичної культури правника відносять: правове почуття, професійну правосвідомість, естетично-правові цінності, естетично-правовий смак тощо [2, с.89].

Також є ще досить цікавий підхід до структурних елементів естетичної культури правника, який включає: культуру мови юриста, тобто як він виражає свої думки, вміє вільно володіти юридичною термінологією, вміє застосовувати правильний тон у розмові; культуру зовнішнього вигляду, тобто здатність підбирати одяг, зачіску, макіяж відповідно до обійманої посади; організацію робочого місця; манеру поведінки особи, тобто вміння спілкуватися; культуру підготовки та оформлення юридичних документів тощо [9, с.162]. Зазвичай, якщо думка, зокрема, юриста викладена чітко, зрозуміло і логічно, то це вважається прикрасою розуму. Тому доречність сказаного має досить вирішальне значення для розуміння суті справи, а доброзичливе ставлення до співбесідника надає розмові переконливості. Також потрібно обережно підбирати жарти у розмові, оскільки людина, перебуваючи в залежному становищі від юриста, не завжди може їх зрозуміти позитивно. Як було вже зазначено вище, що тон і манера розмови мають також суттєве значення, юристу потрібно у розмові із співбесідником уникати різкого тону у висловлюваннях, оскільки це не сприятиме в подальшому позитивному вирішенню справи. Промова юриста повинна бути зрозумілою і чіткою, щоб свідок, підозрюваний чи інші учасники справи змогли осягнути зміст сказаного та зрозуміти юридичну термінологію. Інколи, навіть, складні ситуації, які виникають у юридичній практиці, вимагають від правника помірною тону промови та доброзичливого ставлення до людини, якій він надає свої професійні послуги. А, отже, як кажуть, що сила аргументу не в силі голосу, а у силі доказів. Справді, юрист-практик повинен, в першу чергу, вміти ви-

слухати свого співрозмовника, якою б не була його проблема. В цьому і є суть естетики спілкування [3, с.99-100].

Щодо культури зовнішнього вигляду юриста як одного із структурних елементів його естетичної культури, то тут мають на увазі вміння підбирати одяг, зачіску відповідно до віку та посади правника. До речі, для юристів повинні бути притаманні стриманість та діловий стиль в одязі, оскільки дана професія має державно-офіційний характер. Важливе значення у змісті естетичної культури юриста має також культура організації робочого місця, це зона його робочої комфортності, це естетична обстановка його професійної діяльності, бо саме на робочому місці він проводить більше часу, ніж вдома. Тому робоче місце, особистий кабінет правника не повинен відволікати чи занадто привертати увагу відвідувачів. Досить вагомим складовим елементом, звичайно, вважають культуру підготовки правових документів, а це означає відсутність технічних, структурних порушень, орфографічних та пунктуаційних помилок у тексті тощо. Правильно складений правовий документ є еством естетичної культури юриста. Правовому документу, який є результатом творчої діяльності юриста, властиві естетичні характеристики [19, с.46].

Отож, виходячи із наведеного вище, впливає, що структура естетичної культури юриста являє собою комплекс складових елементів естетичної культури юриста, які взаємодіють між собою.

Варто підкреслити, що функції естетичної культури юриста – це напрями її впливу на правове мислення фахівця. До них відносять: вироблення естетичного сприйняття дійсності з точки зору юридичної майстерності; підвищення рівня правового почуття юриста; формування естетичних принципів юридичної діяльності; естетико-правовий вплив на виховання суб'єктів права; накопичення юридичного досвіду тощо [10]. А. Романова до функцій естетичної культури юриста додає такі як: естетично-правовий смак юриста; вироблення правильних естетичних суджень; формування відчуття естетичного задоволення від професійної діяльності; естетику слідчих дій; формування здатності бачити красу в суспільному житті, в правотворчій діяльності; сприяння естетико-правового розвитку юриста та інші [11, с. 121].

Естетична культура юриста, крім функцій, має і певні принципи. С.С. Сливка зауважує, що саме принципи естетичної культури юриста віддзеркалюють ті естетичні позиції, без яких немислима юридична діяльність, тобто яких треба дотримуватися на практиці. До основних принципів естетичної культури юриста науковець відносять наступні: феномен творчої волі, професійну мажорність, естетичну домінанту, службовий дизайн, юридичну гармонію, юридичну алегоричність тощо [16, с.211]. Так, до прикладу, принцип юридичної гармонії означає високий рівень відповідальності юридичної діяльності природній досконалості, що породжує професійну красу, бо юрист, який діє в гармонії з навколишнім середовищем, краще пізнає та досліджує правове явище. Під принципом естетичної домінанти розуміють бажання пізнати красу правового явища і отримати естетичну насолоду від професійних юридичних дій. Досить цікавим є принцип професійної мажорності, він забезпечує піднесений настрій юриста, приносить задоволення від естетичного впливу. Такий піднесений настрій може виникнути під впливом музики, під час перегляду вистави чи кінофільму тощо, бо мистецтво має здатність викликати естетичні переживання, позитивні емоції та спонукати до якоїсь діяльності. Такий принцип естетичної культури юриста як феномен власної творчої волі направлений на досягнення гармонії у розвитку суспільства, а не на власну вигоду юриста. Так, принцип службового дизайну набуває сьогодні в Україні особливої актуальності. Цей принцип розкривається через вміння юриста оформити свій службовий кабінет, вдало вибрати кольористику, оскільки відомо, що кольори по-різному впливають на людину, можуть позначитися і на її самопочутті та емоціях, можуть впливати на виконання службових обов'язків.

Висновки. Отже, естетична культура юриста формується через різні фактори впливу прекрасного на особистість у процесі професійної діяльності. Цей вплив залежить не тільки від навколишнього середовища, але і від самого юриста-фахівця. Завдяки високому рівню естетичної культури правника відбуваються позитивні зміни у його внутрішньому світі, у його практичній діяльності та й, загалом, у ефективному регулюванні правовідно-

син в Україні. Саме сьогодні, в цей складний для нашої держави час, в час російської збройної агресії проти України професіоналізм українських правників та культура юридичної діяльності надзвичайно потрібні. Вимоги сьогодення не можуть повноцінно існувати без врахування «духу права», без естетико-правових цінностей, тобто без естетичної культури юриста, яка розкривається через специфічний прояв ціннісного ставлення юриста до себе, через захоплення своєю професією та побудову гармонійних відносин з колегами та клієнтами.

1. Бурлай Є. В. *Право в естетичному вимірі (до постановки питання). Проблеми філософії права. Т. 2. К.; Чернівці: Рута, 2004. С. 204–214.*
2. Бузова О. К. *Право та естетика. досвід теоретичного зближення. Право та інновації. 2014. № 1–2 (5–6). С. 88–94*
3. Гапотій В.Д. *Юридична деонтологія: навчальний посібник. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2018. 146 с.*
4. Гук О. Ф. *Теоретичні передумови формування естетичної культури.* URL:<https://soc.univ.kiev.ua/sites/default/files/library/eloadopen/aktprob.18.193.pdf>
5. *Естетика: навч. посіб. / за ред. Л.В. Анучиної та О.В. Уманець. Харків: Право, 2010. 232 с.*
6. Качур В.О. Категорія «цінність» у теорії правової культури: до визначення поняття. *Право. Людина. Довкілля: науково-практичний журнал. 2020. № 11(1). С. 225–253*
7. Левчук Л., Олещенко О. *Основи естетики: навчальний посібник. Київ, 2000. 190 с.*
8. Мануйлов Є. М. *Естетична культура як зміст освіти майбутнього фахівця права. Вісн. Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Сер.: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2009. № 1. С. 13–20.*
9. Мирошникова М. *Структура та функції естетичної культури працівників поліції. Юридичний бюлетень. 2016. Випуск 3. С. 160–168*
10. Мороз В. *Проблема формування професійної культури майбутнього юриста.* URL:<https://core.ac.uk/download/pdf/196304312.pdf>
11. Романова А. *Естетико-правова природа юриста: монографія. Львів: ПАІС, 2009. 196 с.*
12. Романова А., Чорнобай О. *Естетична культура правника як складова частина професійного становлення.* URL:http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2018/2/part_1/4.pdf

13. Романова А.С. *Естетична культура юриста як поліструктурне явище. Митна справа. 2011. № 5. С. 45-54.*
14. Романова А. С. *Чинники формування естетичної культури юриста. Митна справа. 2012. № 4. С. 59–65.*
15. Савайда О., Гринь Л., Скрипець Р. *Природно-правові аспекти естетичної культури юриста. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки. 2015. № 827. С. 200–205.*
16. Сливка С. *Юридична деонтологія: підручник. К.: Атіка, 2003. 320 с.*
17. Теліженко Л.В. *Особливості естетичної культури юриста. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 11. С. 831-833*
18. *Юридична деонтологія: підручник / за ред. В.Д. Ткаченка. Харків: Одиссей. 2006. 256 с.*
19. *Юридична деонтологія: короткий курс лекцій / за ред. І. В. Бризглова. Київ: МАУП.2003. 48 с.*

Savetchuk N. M. Pytlova V. P. The concept of aesthetic culture of a lawyer: theoretical and legal aspect

The article studies the concept, essence, structure, and significance of the aesthetic culture of a lawyer in their practice. It also provides examples of definitions for understanding the aesthetic culture of a lawyer.

The article reveals the functions and principles of the aesthetic culture of a lawyer in their professional activity. It is mentioned that the successful resolution of significant state issues depends on the high level of aesthetic culture of lawyers and their professionalism.

It is emphasized that aesthetic culture must serve as the basis of contemporary Ukrainian higher education in order to prepare future attorneys.

The most significant aspect of a lawyer's aesthetic culture is their awareness of the appropriateness of the chosen profession, contentment with his or her professional activity, and commitment to legal values, as they have discovered the vocation to help people. This perception of the lawyer indicates their inner harmony, which is the beauty of a person.

The main factors of influence on the aesthetic culture of a lawyer can be identified as follows: phenomena of the surrounding reality; the specificity of the lawyer's activity and their professionalism; aesthetic culture of colleagues and clients; works of art that evoke positive emotions, etc.

A lawyer's aesthetic culture is a complex formation with a unique structure. The structural elements of a lawyer's aesthetic culture include the aesthetics of communication, the culture of language, the culture of appearance, the culture of work organization, the culture of preparing and executing legal documents, the aesthetic worldview, aesthetic and legal values, aesthetic and legal taste, etc.

The high level of aesthetic culture of a lawyer brings about positive changes in his inner world, in his practical activity, and in the effective regulation of legal

relations in Ukraine. The aesthetic culture of a lawyer is revealed through a specific manifestation of a lawyer's value attitude towards themselves, through admiration for their profession, and building harmonious relationships with colleagues and clients.

Keywords: the aesthetic culture of a lawyer, aesthetic and legal values, the structure of the aesthetic culture of a lawyer, the functions of the aesthetic culture of a lawyer, the principles of the aesthetic culture of a lawyer.

Саветчук Н. М. Питльована В. П. Поняття естетичної культури юриста: теоретико-правовий аспект

У статті досліджується поняття, сутність, структура та значення естетичної культури юриста у його практичній діяльності. Наведено приклади дефініцій щодо розуміння естетичної культури правника.

У статті розкрито функції та принципи естетичної культури юриста у його професійній діяльності. Зазначено, що від високого рівня естетичної культури правників, від їх професіоналізму залежить успішне вирішення важливих проблем у державі.

Підкреслено, що естетична культура повинна бути основою навчально-освітнього процесу сучасної вищої освіти в Україні щодо підготовки майбутніх фахівців юристів.

Найважливішою ознакою естетичної культури правника є усвідомлення ним правильності вибраної професії, задоволення власною професійною діяльністю, дотримання ним правових цінностей, оскільки він знайшов своє покликання допомагати людям. Таке сприйняття юристом самого себе вказує на його внутрішню гармонію, що і є красою людини.

Основними факторами впливу на естетичну культуру юриста можна виділити наступні: явища навколишньої дійсності; специфіка діяльності юриста та його професіоналізм; естетична культура колег та клієнтів; твори мистецтва, які викликають позитивні емоції тощо.

Естетична культура юриста є складним утворенням, яке має своєрідну структуру. До структурних елементів естетичної культури юриста відносить наступні: естетику спілкування, культуру мови, культуру зовнішнього вигляду, культуру організації робочого місця, культуру підготовки та оформлення юридичних документів, естетичний світогляд, естетично-правові цінності, естетично-правовий смак тощо.

Завдяки високому рівню естетичної культури правника відбуваються позитивні зміни у його внутрішньому світі, у його практичній діяльності та у ефективному регулюванні правовідносин в Україні. Естетична культури юриста розкривається через специфічний прояв ціннісного ставлення юриста до себе, через захоплення своєю професією та побудову гармонійних відносин з колегами та клієнтами.

Ключові слова: естетична культура юриста, естетико-правові цінності, структура естетичної культури юриста, функції естетичної культури юриста, принципи естетичної культури юриста.